

Fremsat den {FREMSAT} af erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen)

Forslag

til

Lov om ophævelse af lov om næringsbrev til visse fødevarevirksomheder og ændring af lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v.
(Afskaffelse af næringsbrevsordningen)

§ 1

Lov om næringsbrev til visse fødevarevirksomheder, jf. lovbekendtgørelse nr. 1205 af 14. oktober 2013, ophæves.

§ 2

I lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 135 af 18. januar 2010, som ændret ved § 34 i lov nr. 718 af 25. juni 2010, § 2 i lov nr. 249 af 30. marts 2011, § 12 i lov nr. 1231 af 18. december 2012 og § 4 i lov nr. 633 af 12. juni 2013, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 2, indsættes efter »Bestemmelserne i«: »§ 26, stk. 3, «.

2. I § 13, stk. 1, udgår nr. 1.

Nr. 2-5 bliver herefter nr. 1-4.

3. I § 14, stk. 1, udgår nr. 1.

Nr. 2-5 bliver herefter nr. 1-4.

4. I § 14, stk. 1, nr. 4, der bliver nr. 3, ændres »§ 13, stk. 1, nr. 2, 4 og 5« til: »§ 13, stk. 1, nr. 1, 3 og 4«.

5. I § 14, stk. 2, ændres »stk. 1, nr. 4« til: »stk. 1, nr. 3«.

6. I § 15, stk. 1, ændres »§ 13, stk. 1, nr. 2 og 4« til: »§ 13, stk. 1, nr. 1 og 3«.

7. I § 18, stk. 1, udgår nr. 4.

Nr. 5-8 bliver herefter nr. 4-7.

8. I § 18, stk. 1, nr. 7, der bliver nr. 6, ændres »§ 13, stk. 1, nr. 4« til: »§ 13, stk. 1, nr. 3«, og »§ 14, stk. 1, nr. 4 og 5« ændres til: »§ 14, stk. 1, nr. 3 og 4«.

9. Overskriften til § 26 affattes således: »Optræden m.v. og spilleautomater«.

10. I § 26 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* For virksomheder, der sælger mad og drikkevarer til nydelse på eller ved salgsstedet, kan kommunalbestyrelsen fastsætte, at der for ikke-gevinstgivende spilleautomater betales en afgift til kommunen. Afgiften opkræves kvartalsvis. Afgiften vil kunne fastsættes som et fast beløb for hver automat eller som en procentdel af det indspillede beløb eller som en kombination heraf. Der betales ikke afgift for indtil to ikke-gevinstgivende spilleautomater. Den årlige afgift for de følgende spilleautomater må højst udgøre 4.000 kr. for hver spilleautomat.«.

§ 3

Loven træder i kraft den 1. januar 2015.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Regeringen traf ultimo 2012 efter forslag fra Virksomhedsforum for enklere regler beslutning om, at der skulle gennemføres en evaluering af næringsbrevsordningen med involvering af brancheorganisationer og myndigheder. Evalueringen skulle bl.a. afdække, om ordningen virker efter hensigten, så de, der begår systematiske overtrædelser af de relevante love, faktisk forhindres i at fortsætte deres virksomhed.

Baggrunden for lovforslaget er, at evalueringen, som blev afsluttet i maj 2014, viser, at næringsbrevsordningen kun i et vist omfang bliver brugt af myndighederne, og at myndighederne i primært omfang benytter kontrol- og sanktionshjemler i egen lovgivning. Siden næringsbrevsordningen blev indført i 2005, er der således kun sket et begrænset antal frakendelser af retten til at drive fødevarer virksomhed, og ca. halvdelen af sagerne vedrører kun ét myndighedsområde.

Idet myndighederne i primært omfang benytter kontrol- og sanktionsmuligheder i egen lovgivning, vurderes det, at en afskaffelse af ordningen ikke vil svække myndighedernes mulighed for indgriben over for fødevarer virksomheder.

Herudover vurderes det, at en afskaffelse af ordningen ikke vil have negative konsekvenser for fødevarer sikkerheden, da de relevante myndigheder i vidt omfang netop anvender andre kontrol- og sanktionsmuligheder inden for egen lovgivning.

Da ordningen ikke har haft den tilsigtede tværgående effekt og dermed ikke virket efter hensigten og under hensyn til ønsket om at lette virksomhedernes administrative og økonomiske byrder, foreslås det med lovforslaget, at næringsbrevsordningen ophæves.

En generel gennemgang af reglerne på fødevarer området har desuden vist, at der er betydelige byrder for danske fødevarer virksomheder ved en række danske særregler. Næringsbrevsordningen foreslås således afskaffet med henblik på at sikre mindre bureaukrati i fødevarer reguleringen.

2. Gældende ret

Lov om næringsbrev til visse fødevarer virksomheder medfører en pligt for alle fødevarer virksomheder (dvs. fødevarer butikker, catering virksomheder, restauranter og fødevarer engros virksomheder) til at have næringsbrev for lovligt at kunne drive virksomhed. For at kunne få næringsbrev skal indehaveren af virksomheden have bestået en særlig prøve (om bl.a. skat og fødevarer) eller have en bestemt uddannelse (som f.eks. bager eller kok), samt derefter registreres i et offentligt tilgængeligt register hos Erhvervsstyrelsen.

Det koster et gebyr på 600 kr. at tage næringsprøven, som betales til prøveafholdelsesstedet, samt et årligt gebyr på pt. 500 kr. for at være optaget i registret, som betales til Erhvervsstyrelsen. Gebyrerne har været uændrede siden indførelsen af næringsbrevsordningen.

En virksomhed kan miste sit næringsbrev, hvis den gentagne gange eller under i øvrigt skærpende omstændigheder væsentligt overtræder en række love på fødevarer-, skatte- og afgifts-, pant-, arbejdsmiljø- og alkoholområdet. Dette sker ved, at en domstol frakender virksomheden retten til at drive fødevarer virksomhed.

Som grundlag for vurderingen af, om der skal rejses en frakendelsessag, fører Erhvervsstyrelsen et register over virksomhedernes væsentlige overtrædelser af de nævnte love. SKAT, fødevaremyndighederne, Arbejdstilsynet og politiet, som indberetter overtrædelser til registret, skal, når de konstaterer en væsentlig overtrædelse, se i registret og vurdere, om der på grund af gentagne, væsentlige overtrædelser er grundlag for samlet set at nedlægge påstand om frakendelse af retten til at udøve fødevarevirksomhed.

De nævnte myndigheder skal stadig føre kontrol med og sanktionere evt. lovovertrædelser efter lovgivningen på deres egne områder. Næringsbrevsordningen ændrer ikke ved dette forhold, men er et tværgående supplement til de regler, som myndighederne i øvrigt benytter.

3. Lovforslagets indhold

Idet myndighederne benytter kontrol- og sanktionsmuligheder i egen lovgivning, er der ikke behov for næringsbrevsordningen som redskab til at gribe ind over for fødevarevirksomheder. Det foreslås derfor med lovforslaget, at ordningen ophæves, således at der ikke længere kræves næringsbrev for at drive fødevarevirksomhed. Dette indebærer, at der ikke stilles krav om beståelse af en prøve – og dermed heller ikke om betaling af et prøvegebyr – eller at indehaveren har en særlig uddannelse for, at en virksomhed kan drive fødevarevirksomhed. Virksomhederne vil heller ikke længere skulle betale et årligt gebyr for at drive fødevarevirksomhed i henhold til loven.

Afskaffelsen af næringsbrevsordningen betyder desuden, at Erhvervsstyrelsen ikke længere skal føre et selvstændigt register over visse overtrædelser af fødevare-, skatte- og afgifts-, pant-, arbejdsmiljø- og alkohollovgivningen. Kontrollen med og sanktionering af fødevarevirksomheders lovovertrædelser vil ske efter lovgivningen under de enkelte myndigheds områder.

Da myndighederne som nævnt benytter kontrol- og sanktionsmuligheder i egen lovgivning er der heller ikke behov for den særlige frakendelsesbestemmelse, som kun gælder for fødevarevirksomheder. Personligt drevne fødevarevirksomheder vil, som tilfældet er med andre personligt drevne virksomheder, kunne frakendes retten til at drive virksomhed efter den almindelige rettighedsfrakendelsesbestemmelse i straffelovens § 79, hvis betingelserne herfor er opfyldt. De enkelte særlove vil endvidere stadig indeholde bestemmelser, der i et vist omfang giver myndighederne mulighed for at stoppe en virksomhed, hvis denne ikke overholder væsentlige lovkrav på det enkelte lovområde.

I lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v. sker der nogle konsekvensændringer som følge af ophævelsen af lov om næringsbrev til visse fødevarevirksomheder. Blandt andet ophæves kravet om, at næringsbrev er en betingelse for, at en person eller et selskab kan få alkoholbevilling i medfør af lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v. Tilsvarende ophæves bestemmelsen om, at en alkoholbevilling bortfalder på grund af manglende næringsbrev.

Ophævelsen af lov om næringsbrev til visse fødevarevirksomheder betyder desuden, at Fødevareministeriets gældende regler om fødevarevirksomhedernes betaling til finansiering af Fødevarestyrelsens kampagnekontroller, jf. fødevarelovens § 45, stk. 5 og 7, ikke kan videreføres. Det skyldes, at nævnte betaling er knyttet til den betaling til finansiering af udgifter ved administration af næringsbrevsordningen, som Erhvervsstyrelsen i henhold til § 6 i lov om næringsbrev til visse fødevarevirksomheder opkræver. I et kommende forslag til ændring af fødevareloven vil § 45, stk. 5 og 7, derfor blive ophævet og erstattet af nye bestemmelser, der sikrer hjemmel til den fortsatte finansiering af Fødevarestyrelsens kampagnekontroller.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner

Afskaffelse af næringsbrevsordningen vil mindske Erhvervsstyrelsens årlige omkostninger med ca. 10,2 mio. kr. svarende til styrelsens omkostninger ved administration m.v. af næringsbrevsordningen, herunder drift m.v. af næringsbrevregistret.

En mindre del af Erhvervsstyrelsens omkostninger ved administration m.v. af næringsbrevsordningen er bevillingsfinansierede med 0,8 mio. kr. årligt, mens de resterende omkostninger, herunder styrelsens lønomkostninger på ca. 2,5 mio. kr. årligt, er gebyrfinansierede.

Der er pt. akkumuleret et overskud på gebyrordningen for næringsbrevet. Erhvervsstyrelsen har med henblik på at nedbringe overskuddet undladt at opkræve gebyr fra virksomhederne for 2014. Ved afskaffelsen af næringsbrevsordningen forventes der dog fortsat at være et akkumuleret overskud på gebyrordningen, og dette overskud vil derfor bortfalde ved bevillingsafregningen for 2014.

Afskaffelse af næringsbrevsordningen vil herudover i mindre omfang mindske omkostninger for de myndigheder, som kontrollerer overholdelsen af fødevarer-, skatte- og afgifts-, pant-, arbejdsmiljø- og alkohollovgivningen, idet de ikke længere skal påse næringsbrev for fødevarer- og virksomhederne og indberette evt. væsentlige overtrædelser til Erhvervsstyrelsens overtrædelsesregister.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Afskaffelse af næringsbrevsordningen vil lette virksomhedernes administrative og økonomiske byrder. Der vil således ikke længere kræves beståelse af en prøve – og dermed heller ikke noget prøvegebyr – eller alternativt at indehaveren har en særlig uddannelse for, at en virksomhed kan drive fødevarer- og virksomhed. Virksomhederne vil heller ikke længere skulle betale et årligt gebyr for at drive fødevarer- og virksomhed i henhold til loven. Idet næringsbrevsordningen er delvis gebyrfinansieret, vil en afskaffelse reducere omkostningerne for fødevarer- og virksomhederne med samlet ca. 13,3 mio. kr. årligt. Heraf er ca. 11,7 mio. kr. årlige gebyrbetalinger til Erhvervsstyrelsens administration m.v. af næringsbrevsordningen, herunder drift m.v. af næringsbrevregistret, mens ca. 1,6 mio. kr. er virksomhedernes udgifter til aflæggelse af prøve i forbindelse med nyregistreringer.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget får ingen konsekvenser for miljøet.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den xx til den yy2014 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Afskaffelse af næringsbrevsordningen vil mindske Erhvervsstyrelsens årlige om-	

	kostninger med ca. 10,2 mio. kr. Afskaffelse af ordningen vil herudover i mindre omfang mindske omkostninger for de myndigheder, som kontrollerer overholdelsen af fødevare-, skatte- og afgifts-, pant-, arbejdsmiljø- og alkohollovgivningen.	
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet	Afskaffelse af næringsbrevsordningen vil lette virksomhedernes administrative og økonomiske byrder. Idet ordningen er delvis gebyrfinansieret, vil en afskaffelse reducere omkostningerne for fødevarevirksomhederne med samlet ca. 13,3 mio. kr. årligt.	
Administrative konsekvenser for borgerne	Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.	
Miljømæssige konsekvenser	Lovforslaget får ingen konsekvenser for miljøet.	
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Med henblik på at afskaffe næringsbrevsordningen foreslås det at ophæve lov om næringsbrev til visse fødevarevirksomheder. Dette indebærer, at indehaveren af en ny fødevarevirksomhed ikke længere vil skulle bestå en prøve eller have en bestemt uddannelse for at kunne starte op. Virksomheden vil endvidere slippe for et årligt gebyr på pt. 500 kr. for at være omfattet af ordningen.

Afskaffelsen af næringsbrevsordningen betyder desuden, at der ikke er behov for at, Erhvervsstyrelsen fører det register over visse overtrædelser af fødevare-, skatte- og afgifts-, pant-, arbejdsmiljø- og alkohollovgivningen, som var en del af ordningen. SKAT, fødevaremyndighederne, Arbejdstilsynet og politiet skal således ikke længere indberette overtrædelser til Erhvervsstyrelsen.

Kontrollen med fødevarevirksomheders lovovertrædelser sker således efter lovgivningen under de enkelte myndigheders områder. Og de enkelte myndigheder kan i tilfælde af overtrædelser fortsat anvende de sanktionsmuligheder, der følger af deres respektive særlove.

Da myndighederne benytter kontrol- og sanktionsmuligheder i egen lovgivning, er der ikke behov for den særlige frakendelsesbestemmelse, som kun gælder for fødevarevirksomheder. Som tilfældet er med andre personligt drevne virksomheder, vil personligt drevne fødevare-

virksomheder kunne frakendes retten til at drive virksomhed efter den almindelige rettighedsfrakendelsesbestemmelse i straffelovens § 79, hvis betingelserne herfor er opfyldt. De enkelte særlove vil endvidere stadig indeholde bestemmelser, der i et vist omfang giver myndighederne mulighed for at stoppe en virksomhed, hvis denne ikke overholder væsentlige lovkrav på det enkelte lovområde.

Forslaget om at ophæve lov om næringsbrev til visse fødevarer virksomheder vil have som konsekvens, at der fra tidspunktet for lovforslagets ikrafttræden ikke længere knytter sig rettigheder eller forpligtelser til allerede udstedte næringsbreve. Disse vil herefter være at betragte som bortfaldne.

Til § 2

Til nr. 1

Den foreslåede ophævelse af lov om næringsbrev til visse fødevarer virksomheder medfører, at lovens § 9 a om hjemmel for kommunalbestyrelsen til at fastsætte, at der for ikke-gevinstgivende spilleautomater skal betales en afgift til kommunen, foreslås flyttet til lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v., jf. forslaget til ny § 26, stk. 3. Lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v. regulerer imidlertid som udgangspunkt kun salg af stærke drikke til nydelse på eller ved salgsstedet med undtagelse af enkelte af lovens bestemmelser, som finder anvendelse ved såvel salg af stærke drikke som salg af andre mad- og drikkevarer til nydelse på eller ved salgsstedet. Det foreslås, at forslaget til ny § 26, stk. 3, også finder anvendelse ved såvel salg af stærke drikke som salg af andre mad- og drikkevarer til nydelse på eller ved salgsstedet, så bestemmelsen får samme betydning som i lov om næringsbrev til visse fødevarer virksomheder.

Til nr. 2

Som en konsekvens af ophævelsen af kravet om næringsbrev for at kunne drive fødevarer virksomhed ophæves også kravet om, at næringsbrev er en betingelse for, at personer kan få alkoholbevilling i medfør af lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v.

De øvrige betingelser for at kunne få alkoholbevilling opretholdes uændret, dog er der en konsekvensændring af nummereringen.

Til nr. 3 og 4

Som en konsekvens af ophævelsen af kravet om næringsbrev for at kunne drive fødevarer virksomhed ophæves også kravet om, at næringsbrev er en betingelse for, at selskaber kan få alkoholbevilling i medfør af lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v.

De øvrige betingelser for at kunne få alkoholbevilling opretholdes uændret, dog foreslås der en konsekvensændring af nummereringen og henvisningerne i stk. 1.

Til nr. 5

Der er tale om en konsekvensændring i henvisningen på baggrund af ændringen af nummereringen.

Til nr. 6

Der er tale om konsekvensændringer i henvisningerne på baggrund af ændringen af nummereringen.

Til nr. 7 og 8

Som en konsekvens af ophævelsen af kravet om næringsbrev for at kunne drive fødevarevirksomhed ophæves også bestemmelsen om, at en alkoholbevilling bortfalder på grund af manglende næringsbrev. De øvrige bortfaldsgrunde opretholdes uændret, dog er der en konsekvensændring af nummereringen og henvisningerne i stk. 1.

Til nr. 9

Idet § 26 udvides til også at indeholde en bestemmelse om spilleautomater, jf. forslaget til ny§ 26, stk. 3, foreslås overskriften til bestemmelsen rettet i overensstemmelse hermed.

Til nr. 10

Ophævelsen af lov om næringsbrev til visse fødevarevirksomheder medfører, at lovens § 9 a om hjemmel for kommunalbestyrelsen til at fastsætte, at der for ikke-gevinstgivende spilleautomater skal betales en afgift til kommunen, foreslås flyttet til lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v. Bestemmelsen giver som hidtil kommunalbestyrelsen mulighed for at fastsætte, at der for ikke-gevinstgivende spilleautomater betales en afgift til kommunen. Bestemmelsen gælder såvel virksomheder, der har salg af stærke drikke til nydelse på eller ved salgsstedet, som virksomheder der har salg af andre mad- og drikkevarer til nydelse på eller ved salgsstedet, jf. forslaget til ændring af § 1, stk. 2. Bestemmelsen får således samme anvendelsesområde som i lov om næringsbrev til visse fødevarevirksomheder.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2015.